

УДК 271.4-773(477.86)"1989/1996":929(038)

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.61.6>

ВІДРОДЖЕННЯ СТРУКТУР УГКЦ ЯК ЗАСІБ ДОСЯГНЕННЯ ПАТРІАРХАТУ В 1993–1996 РОКАХ

Руслан Делятинський

*Івано-Франківська академія Івана Золотоустого,
факультет богословських і гуманітарних наук, кафедра соціально-гуманітарних наук, Науково-
дослідний інститут історії Церкви,
вул. Гарбарська, 22, 76019, м. Івано-Франківськ, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-6020-7666>*

Ольга (Андрея) Маслій

*Івано-Франківська академія Івана Золотоустого,
факультет богословських і гуманітарних наук, кафедра соціально-гуманітарних наук, Науково-
дослідний інститут історії Церкви,
вул. Гарбарська, 22, 76019, м. Івано-Франківськ, Україна
<https://orcid.org/0000-0001-9878-71>*

Віталій Деркач

*Івано-Франківська академія Івана Золотоустого,
факультет богословських і гуманітарних наук, кафедра соціально-гуманітарних наук, Науково-
дослідний інститут історії Церкви,
вул. Гарбарська, 22, 76019, м. Івано-Франківськ, Україна
<https://orcid.org/0000-0001-7706-801X>*

У статті проаналізовано взаємозв'язок між процесами відновлення, реорганізації та активного розвитку нових організаційних структур й еволюцією ідеї Патріархату УГКЦ впродовж 1993–1996 рр. Автори дійшли висновку, що період 1993–1996 рр. став першим етапом становлення сучасної структури УГКЦ в Україні та діаспорі, що суттєво позначився на поступовому утвердженні ідеї Патріархату УГКЦ серед ієрархії та мирян. Розвиток організаційної структури УГКЦ в середині 1990-х рр. дедалі більше інтенсифікується завдяки регулярним засіданням Синоду єпископів, на яких поступово розроблялася стратегія розвитку Церкви, формувалися додаткові органи (комісії), створювалися додаткові територіальні структури (єпархії та екзархати) для поширення юрисдикції на всю територію України, а також унаслідок запровадження у практику церковного адміністрування норм Кодексу канонів Східних Церков та формування Партикулярного права УГКЦ.

У статті проаналізовано становлення нових адміністративно-територіальних одиниць УГКЦ в Україні – Львівської архієпархії, Івано-Франківської, Коломийсько-Чернівецької, Самбірсько-Дрогобицької, Тернопільської та Зборівської єпархії, Києво-Вишгородського екзархату, окреслено суть неоднозначної ситуації в Мукачівській єпархії, структур УГКЦ в українській діаспорі – становлення Перемишльсько-Варшавської архієпархії та Вроцлавсько-Гданської єпархії. Важливим елементом розвитку структур стало формування в 1995 р. 14 синодальних комісій та скликання в жовтні 1996 р. першої сесії Патріаршого собору УГКЦ.

Автори підкреслюють, що саме через розвиток організаційних структур у середовищі ієрархії, священників і мирян формувалася думка про поступове дозрівання УГКЦ до статусу Патріаршої

Церкви, визнання якої, за документами II Ватиканського Собору та Кодексу канонів Східних Церков, у ближчій перспективі мала би підтвердити Апостольська Столиця.

Ключові слова: Українська греко-католицька церква, організаційна структура, Патріархат, Партикулярне право, Синод єпископів, Патріарший собор, єпархія, митрополія, єпископ.

Постановка проблеми. Сьогодні, у 2025 році, з обранням нового Папи Лева XIV знову актуалізувалися очікування щодо можливих термінів і способів визнання Апостольським Престолом моделі Патріаршого устрою Української греко-католицької церкви (далі – УГКЦ) [2]. Водночас слід констатувати, що аналіз наявного стану розвитку УГКЦ, справді, значною мірою відповідає чинним нормам канонічного права щодо досягнення нею рівня Патріархату, а тому посилює суспільні очікування конкретних практичних дій з боку Ватикану. Цим і визначається науково-теоретична й практична **актуальність дослідження** проблеми Патріархату УГКЦ на сучасному етапі.

Розвиток ідеї та моделі досягнення Патріаршого устрою УГКЦ, їх взаємозв'язок із розвитком організаційних структур тією чи іншою мірою досліджували сучасні історики, релігієзнавці та богослови А. Бабинський [3], Е. Бистрицька [4, с. 102–104], Б. Боцюрків [6, с. 123–164], О. Волинець [15, с. 48–52], Т. Гринчишин [21, с. 343–374], М. Димид [24], Д. Кравець [31, с. 181–192], М.-Т. Немет [36, с. 211–230] та деякі інші.

Мета статті – показати взаємозв'язок між відновленням організаційних структур та розвитком ідеї Патріархату УГКЦ у період відродження, реорганізації і становлення нових структур у 1993–1996 рр. [35]¹.

Виклад основного матеріалу. Відродження, реорганізація та активний розвиток структур УГКЦ в Україні в 1990-х рр. тісно перепліталися із суспільно-політичними процесами здобуття Україною незалежності, відродження національного-культурного та релігійного життя в Україні.

Наступний період, датований 1993–1996 рр., став першим етапом становлення сучасної структури УГКЦ в Україні та діаспорі, що суттєво позначився на поступовому утвердженні ідеї Патріархату УГКЦ серед ієрархії та мирян. Окреслені процеси проходили як внаслідок рішень, ухвалених Синодом єпископів УГКЦ і схвалених Апостольською Столицею, так і завдяки впровадженню в практику церковного адміністрування норм Кодексу канонів Східних Церков. Динаміка відродження та розвитку релігійно-церковного життя в незалежній Україні, частково ускладнена міжконфесійними конфліктами, сприяла збільшенню чисельності громад і зростанню реального впливу УГКЦ в пострадянському й постатейстичному українському суспільстві.

Унаслідок рішень Синоду єпископів УГКЦ у травні 1992 р. та їх схвалення Апостольською Столицею 12 липня 1993 р. відбулася значна реорганізація територіального рівня організаційної структури Галицької митрополії УГКЦ в Україні, адже продовжували існувати давні історичні єпархії, тепер реорганізовані, та сформувалися нові єпархії, що супроводжувалося відповідними змінами в складі ієрархії УГКЦ. Новий адміністративно-територіальний поділ організаційної структури УГКЦ в Україні проіснував упродовж

¹ Дана стаття виконується в рамках реалізації комплексної теми кафедри соціально-гуманітарних дисциплін і Науково-дослідного інституту історії Церкви Івано-Франківської академії Івана Золотоустого та кафедри історії України і методики викладання історії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника «Реабілітована пам'ять: історія УГКЦ в особах» (державний реєстраційний номер: 0123U103003; дата реєстрації 26.06.2023, термін виконання 01.07.2023 – 30.12.2028 рр.). Див.: Наукові проекти НДІ історії Церкви. Івано-Франківська академія Івана Золотоустого. URL: <http://ifaiz.edu.ua/povyny/1107-naukovi-proiekt-y-iic.html> (дата звернення: 09.02.2024).

1993–1996 рр. Так, відбулися чергові зміни внаслідок реорганізацій дійсних та утворення нових одиниць. Характерно, що на першій сесії Патріаршого собору 1996 р. сформований у 1993 р. устрій територіального рівня організаційної структури відображений повною мірою [детальніше див. звіт: 26, с. 2–128]. Тож розглянемо детальніше розвиток цього елементу Патріаршого устрою УГКЦ впродовж 1993–1996 рр.

Так, у травні 1992 р. історичну Львівську архієпархію УГКЦ продовжував очолювати Верховний архієпископ Львівський кардинал Мирослав Іван Любачівський, а його єпископами-помічниками стали архієпископ-емерит Володимир Стернюк, єпископи Юліан Вороновський та Филімон Курчаба [26, с. 3; 45, с. 6;]. Уже з 12 липня 1993 р. зі складу Львівської архієпархії було виокремлено та утворено Зборівську, Самбірсько-Дрогобицьку та Тернопільську єпархії [див. і порівн.: 1; 33; 37]. З огляду на це, невдовзі відбулися зміни в складі ієрархії Львівської архієпархії: замість владики Юліана Вороновського, який очолював Самбірсько-Дрогобицьку єпархію, та владики Филімона Курчаби, який помер 26 жовтня 1995 р. в монастирі ЧНІ «на Голоску» у Львові, невдовзі єпископами-помічниками стали Юліан Ёбур (1942–2011) та Василь Медвіт (1949–2024) [див., наприклад: 26, с. 3–4; їхні біографічні довідки див.: 7; 14]. Станом на 1996 р. Львівська архієпархія, що займала площу 10.900 кв. км, була поділена на 33 деканати, що охоплювали 670 парафій-громад із 605 церквами і каплицями, де здійснювали душпастирське служіння 460 священників для 1 607 008 вірних греко-католиків із загальної чисельності 1 826 700 осіб населення [26, с. 4].

За рішенням Синоду єпископів й Апостольської Столиці 12 липня 1993 р. засновано Самбірсько-Дрогобицьку єпархію з єпископським осідком у Дрогобичі, яка стала історичною та канонічно-правовою правонаступницею частини давньої історичної Перемишльської єпархії, розділеної після Другої світової війни, до складу якої тепер увійшли 6 адміністративних районів Львівської області – Дрогобицький, Мостиський, Самбірський, Старосамбірський, Сколівський і Турківський [детальніше див.: 26, с. 8–9; 46; 48]. Адміністратором Самбірсько-Дрогобицької єпархії УГКЦ у 1993 р. став Львівський єпископ-помічник Юліан Вороновський, який продовжував виконувати обов’язки ректора Львівської духовної семінарії, але згодом, у лютому 1994 р., призначений Синодом єпископів правлячим архієреєм та інтронізований на престол у катедральному храмі Пресвятої Трійці 17 квітня 1994 р. за участю Патріарха Мирослава Івана Любачівського [13; 26, с. 8–9; 37]. У 1995 р. у Самбірсько-Дрогобицькій єпархії проведено адміністративну реформу, унаслідок якої реорганізовано 6 деканатів, а натомість утворено 12 нових деканатів (Бориславський, Висоцький, Добромилський, Дрогобицький міський, Дрогобицький районний, Меденицький, Мокрянський, Мостиський, Підбузький, Рудківський, Самбірський, Сколівський, Славський, Старосамбірський, Судововишнянський, Трускавецький, Турківський, Тухольківський) [48].

Зборівська єпархія УГКЦ, заснована 13 липня 1993 р., охоплювала територію частини двох областей (відповідно, Бродівський, Радехівський та Сокальський райони Львівської області; Зборівський, Бережанський Козівський та Кременецький райони Тернопільської області [46]), була поділена на 10 деканатів, що об’єднували 380 парафій-громад із 374 279 вірними, яким душпастирську обслугу надавали 162 священники. Правлячим єпископом Зборівської єпархії УГКЦ 12 липня 1993 р. Папа Іван Павло II номінував вікарія Львівської провінції Чину Отців Редemptористів о. Михайла Колтуна (1949–) [10; 26, с. 19–20; 37; 50], а його інтронізація на престол єпископа Зборівського відбулася 21 вересня 1993 р. [10].

Трохи раніше, 20 квітня 1993 р., канонічно засновано Тернопільську єпархію, сформовану із частин давніх історичних Львівської архієпархії та Івано-Франківської єпархії,

що охоплювала територію 8.600 кв. км, містила 9 адміністративних районів Тернопільської області (Тернопільський, Буцацький, Борщівський, Гусятинський, Заліщицький, Збаразький, Монастирський, Підволочиський, Теребовлянський, Чортківський) та була поділена на 16 деканатів (Тернопільський, міста Тернополя, Буцацький, Борщівський, Гусятинський, Заліщицький, Товстенський, Збаразький, Монастирський, Коропецький, Підволочиський, Теребовлянський, Чортківський, Великобірківський, Гримайлівський, Мельнице-Подільський), налічувала 592 тис. греко-католиків у 525 зареєстрованих парафіях-громадах, яким духовно опікувалися 226 єпархіальних священників і 20 священників-ченців [26, с. 14–15]. Тернопільську єпархію очолив єпископ-ординарій Михаїл Сабрига, інтронізація якого відбулася 17 жовтня 1993 р. в Тернополі в катедральному соборі [див.: 29; 37; 50].

Давню історичну Івано-Франківську єпархію УГКЦ продовжив очолювати Софрон Дмитерко, єпископ-ординарій, повноваження якого з часів підпілля підтверджені відповідно папською буллою 25 січня 1991 р., а його єпископом-помічником залишився Іриней Білик (1950–) [біографічну довідку див.: 9], хіротонізований в умовах підпілля 15 серпня 1989 р. й так само визнаний у 1991 р. Апостольською Столицею [17; 26, с. 25; 45, с. 6; 51, с. 16]. Унаслідок реорганізації єпархії УГКЦ у 1993 р. зі складу Івано-Франківської єпархії було передано 7 деканатів до Коломийсько-Чернівецької єпархії, а 6 деканатів – до Тернопільської єпархії. Так, у 1993–1996 рр. Івано-Франківська єпархія охоплювала територію 7 200 кв. км, поділена на 19 деканатів, що об'єднували 224 парафії з 323 церквами, налічувала 550 тис. вірних греко-католиків, яких духовно обслуговували 250 священників [26, с. 28].

Коломийсько-Чернівецька єпархія за рішенням Синоду єпископів УГКЦ та схвалення Апостольської Столиці створена 20 квітня 1993 р. (за іншими даними, 12 липня 1993 р.) з частини території, що раніше була під юрисдикцією Івано-Франківської єпархії, що налічувала 7 адміністративних районів (Коломийський, Верховинський, Городенський, Косівський, Надвірнянський, Снятинський, Тлумацький) Івано-Франківської та цілу Чернівецьку область, площею 14 800 кв. км, а згодом реорганізованої в 9 деканатів (Коломийський, Верховинський, Городенківський, Косівський, Надвірнянський, Снятинський, Тлумацький, міста Чернівці, Чернівецький), що об'єднували 230 церковних громад із 167 церквами, 500 тис. вірних греко-католиків, якими духовно опікувалися 154 священники [див. і порівн.: 26, с. 30, 33; 30; 46; 52, с. 6–9;]. Уже 31 жовтня 1993 р. в Коломії відбулася інтронізація єпископа Павла Василика в катедральному соборі св. Архистратига Михаїла за участю Патріарха Мирослава Івана Любачівського [30; 52, с. 10–13].

Так, упродовж 1993–1996 рр. в Україні існували й активно розвивалися вже шість адміністративно-територіальних одиниць УГКЦ – Львівська архієпархія, Івано-Франківська, Коломийсько-Чернівецька, Самбірсько-Дрогобицька, Тернопільська та Зборівська єпархії [22, с. 326]. Їх інтенсивний розвиток закладав основи для розбудови організаційної структури Патріаршого устрою УГКЦ, спираючись на норми, зокрема, Кодексу канонів Східних Церков (далі також – ККСЦ).

Саме Кодекс канонів Східних Церков, слід зауважити, став канонічно-правовою основою для відродження та розвитку організаційної структури УГКЦ, а тому й до змагань за визнання її Патріаршого статусу. Уже на засіданні Синоду єпископів УГКЦ 1991 р. обговорювали окремі проблеми (як-от питання скасування заборони «святити жонатих священників у західній діаспорі», отримання юрисдикції «над своїми вірними поза межами території їхніх патріархатів»), унаслідок чого вирішено розпочати «роботу над підготовкою пропозицій до Партикулярного Права нашої Церкви» [45, с. 14], що мав стати одним з елементів досягнення Патріаршого статусу УГКЦ. Окрім того, з 1992 р. чимало рішень

Синоду єпископів УГКЦ ухвалено з урахуванням норм Кодексу канонів Східних Церков. Так, наприклад, у процесі затвердження спільного тексту літургійних книг, який «буде об'єднувати нас по всьому світу з Церквою-матір'ю на рідних землях», Синод єпископів УГКЦ 1992 р. покликався на норми відповідних канонів ККСЦ (кан. 657, 668), передбачених для Патріарших Церков [40; 45, с. 15–16]. Так само покликання на канони ККСЦ (кан. 140–145) містить постанова Синоду єпископів УГКЦ 1992 р. про скликання Собору на тему «Євангелізація на основі папської конституції *Evangelii nuntiandi*» [40; 45, с. 21]. Згодом Синод єпископів УГКЦ 1994 р., покликаючись на кан. 709 ККСЦ, дав змогу єпархіальним єпископам «призначати гідних, чесних і прикладних та практикуючих чоловіків-мирян або черниць бути надзвичайними служителями при роздаванні Пресвятої Євхаристії» [41; 45, с. 24].

З метою зростання УГКЦ до Патріархату її ієрархічний провід у середині 1990-х рр. визначив декілька послідовних кроків, серед яких – розвиток територіального рівня структури Церкви, поширення юрисдикції на всю територію України та формування Партикулярного права. Так, Синод єпископів УГКЦ, який відбувся 20–27 лютого 1994 р. у Львові, ухвалив рішення «особливим листом і добре науково обґрунтованими аргументами» просити Папу Івана Павла II про поширення юрисдикції Верховного Архієпископа Львова і Синоду Єпископів УГКЦ «на всю територію сучасної Української держави», що обґрунтовано «конечністю стисло пасторального і екуменічного характеру» [41]. На думку дослідника Руслана Делятинського, «ця постанова Синоду єпископів, схвалена Апостольською Столицею, свідчила про тенденцію виходу УГКЦ за межі історичної Галичини, на терени центральних, східних та південних областей України. Уже на початку 1990-х рр. у цьому регіоні існувало декілька громад УГКЦ, що склали основу для розвитку її структур» [22, с. 326].

Вагоме значення для нормального розвитку ієрархічних структур УГКЦ мало розв'язання Папою Іваном Павлом II однієї, суперечливої з погляду канонічного права, справи – визнання на Синоді єпископів УГКЦ 16–25 листопада 1995 р. в Римі дійсності єпископської хіротонії о. Івана Хоми, о. Любомира Гузара та покійного о. Степана Чміля, уділеної таємно Главою УГКЦ Йосифом Сліпим 2 квітня 1977 р. в особливих обставинах, а тому деякий час не визнаваної офіційно [17; додатково див.: 20, с. 378–411].

Невдовзі, 2 квітня 1996 р., за рішенням Синоду єпископів і Глави УГКЦ, було утворено Києво-Вишгородський екзархат для центральної та східної України, підпорядкований безпосередньо Львівському Верховному Архієпископові. Першим екзархом Києво-Вишгородського екзархату 2 червня 1996 р. «впроваджено в урядування» єпископа Любомира Гузара (1933–2017) [біографічну довідку див.: 5], який спершу діяв як делегат Львівського Архієпископа [26, с. 40; 53, с. 116]. Києво-Вишгородський екзархат у 1996 р., охоплюючи канонічно територію всіх, крім п'яти західних областей (історичних регіонів Галичини, Буковини та Закарпаття), загальною площею 533 700 кв. км, адміністративно поділявся на 8 вікаріатів, які об'єднували понад 100 парафій та церковних громад, яких духовно обслуговували 54 священники, з них 7 ієромонахів, 7 дияконів, 2 чоловічі чернечі Чини (Василіян і Редemptористів) і 4 жіночі чернечі Чини і Згромадження (Василіянок, Служебниць, Йосифіток і Пресвятої Родини) [26, с. 39–40].

Тим часом неоднозначна ситуація склалася на початку 1990-х рр. у Мукачівській єпархії, представники якої – владики Іван Семедій, Іван Маргітич та Йосиф Головач – спершу брали активну участь у засіданнях Синоду єпископів УГКЦ у 1990 р., але вже в лютому 1992 р. не прибули на Синод єпископів УГКЦ в Римі [45, с. 6–7, 9, 11]. Ба більше, церковно-релігійна ситуація в Мукачівській єпархії у 1992 р. загострилася через непорозу-

міння між ієрархами та частиною священників і вірних, зокрема, через суперечності між двома «фракціями» – українців, які виступали за приєднання Мукачівської єпархії до Львівсько-Галицької митрополії УГКЦ, і т. зв. русинів, які наполягали на збереженні «церковної автономії» в підпорядкуванні Апостольському Престолові [детальніше про перебіг цих подій див. і порівн.: 25; 27; 28; 43; 44; 45, с. 20–24; 47; 49]. Синод єпископів УГКЦ 1994 р. вирішив просити Апостольську Столицю про поділ Мукачівської єпархії на дві частини – Мукачівську та Хустську, їх об'єднання в Мукачівську митрополію, яка б дозволила зберегти «притаманні Закарпаттю специфічні обряди» та «окремим Папським декретом була б приєднана до Львівського Верховного Архієпископства, щоб так зберегти єдність нашої Церкви» [41]. Однак запропонований спосіб вирішення назрілих у Мукачівській греко-католицькій єпархії проблем, на жаль, не було схвалено [22, с. 327; порівн.: 46]. Урешті, у грудні 1995 р. окремим декретом Конгрегації для Східних Церков вирішено «визнати юрисдикцію Верховного архієпископа і Синоду єпископів УГКЦ, яка, згідно із законами Кодексу Канонів Східних Церков, розповсюджується на всі греко-католицькі спільноти, що розташовані на землях України і які дотепер не мали звичайної юрисдикції», а також доручено «шукати способу узгодження відносин і співпраці між Мукачівською єпархією і Львівським Верховним Архієпископством, щоб забезпечити кращу духовну обслугу всіх вірних Закарпаття» [26, с. 38].

Окремої уваги ієрархії потребували структури УГКЦ поза межами Української держави, в українській діаспорній частині УГКЦ, де в першій половині 1990-х рр. також відбулися деякі зміни як у складі ієрархії, так й адміністративно-територіального характеру.

Так, буллою Папи Івана Павла II від 25 січня 1991 р. відновлено давню історичну Перемишльську єпархію, яку очолив єпископ Іван Мартиняк [34; 39; 53, с. 113]. Невдовзі Синод єпископів УГКЦ у 1992 р. просив Апостольську Столицю про створення митрополії УГКЦ в Польщі [40; 45, с. 20], а вже в 1994 р. вирішив «просити Апостольську Столицю створити ще одну єпархію в Польщі, а Перемишльську єпархію піднести до гідності митрополії» [41; 45, с. 20]. Так, 31 травня 1996 р. Папа Іван Павло II шляхом реорганізації структур Перемишльської греко-католицької єпархії створив нову Перемишльсько-Варшавську архієпархію, яку продовжив очолювати архієпископ-ординарій Іван Мартиняк [8; 39]. Перемишльсько-Варшавська архієпархія площею 157 000 кв. км налічувала чотири деканати (Ельблонський, Ольштинський, Перемишльський, Краківсько-Криницький), що об'єднували 68 парафій, 56 єпархіальних священників, 32 000 вірних [26, с. 43]. Водночас слід відзначити, що 31 травня 1996 р. було утворено Перемишльсько-Варшавську митрополію, до складу якої включена Перемишльсько-Варшавська архієпархія та Вроцлавсько-Гданська єпархія УГКЦ, а межею їх поділу визначено ріку Вісла [39; 53, с. 116]. Вроцлавсько-Гданська єпархія УГКЦ була заснована Апостольською конституцією Папи Івана Павла II «*Ecclesia catholica*» від 24 травня 1996 р., а її першим єпископом-ординарієм став владика Теодор Майкович (1932–1998), відомий своїм активним душпастирським служінням ще з 1960-х рр. Його єпископська хіротонія відбулася 12 червня 1996 р. в Перемишлі, а інтронізація на престол Вроцлавсько-Гданської єпархії – 3 серпня 1996 р. Зважаючи на стан здоров'я владика, значну допомогу в управлінні Вроцлавсько-Гданською єпархією, яка займала значну територію, поділену на чотири деканати, тоді надавав генеральний вікарій о. Петро Крик (1945–), згодом екзарх для українців-католиків у Німеччині та країнах Скандинавії [детальніше див.: 16; 26, с. 43, 46–48; їхні біографічні довідки див.: 11; 12].

Синод єпископів УГКЦ 1994 р. просив Папу Івана Павла II «розглянути можливість створення апостольського екзархату в центральній Росії для вдоволення пастир-

ських потреб вірних греко-католиків на всій її розлогій території» [41]. Однак розвиток греко-католицьких громад на цих теренах був дуже повільним [детальніше див.: 38, с. 38–47].

Тим часом розвиток структур УГКЦ в західній діаспорі був ускладнений тим, що тут Апостольська Столиця фактично зберігала юрисдикцію щодо канонічних призначень ієрархів без додаткових погоджень із Главою УГКЦ Мирославом Іваном Любачівським. Така ситуація трапилася в Торонтській єпархії, коли 29 грудня 1992 р. Апостольська Столиця призначила її адміністратором о. Романа Даниляка. Однак уже 30 січня 1993 р. єпископ-ординарій Ісидор Борецький виступив із заявою-протестом, у якій стверджував, що просив Ватикан тільки про єпископа-помічника, натомість таке рішення «має також поганий посмак, що я чимось провинився». Владику Ісидора Борецького підтримали частина духовенства і вірних Торонтської єпархії, тому конфлікт затягнувся на декілька років [детальніше про перебіг подій див.: 18; 32]. На засіданні Синоду єпископів УГКЦ у 1994 р. було обговорено суперечку щодо Торонтської єпархії, тому запропоновано обом владикам – Ісидору Борецькому та Роману Даниляку – зректися своїх урядів [41]. Однак ще деякий час у Торонтській єпархії тривало «двовладдя» обох єпископів, яке зафіксоване й учасниками першої сесії Патріаршого Собору УГКЦ 1996 р. [26, с. 84, 86].

Поступальний розвиток структур УГКЦ в середині 1990-х рр. продовжував регламентуватися рішеннями Синоду єпископів УГКЦ. Так, на черговому засіданні Синоду єпископів УГКЦ, що відбувся в Римі 16–25 листопада 1995 р., ухвалено чимало важливих рішень для подальшого розвитку релігійно-церковного життя та формування структур УГКЦ, спрямованих, зокрема, на досягнення Патріархату. Зокрема, схвалено «Статут Синоду Єпископів УГКЦ» та відхилено проєкт «Статуту Патріаршої Курії УГКЦ» як «такий, що суперечить церковним законам» [42; 45, с. 25].

Для підготовки до беатифікації новомучеників УГКЦ XX ст. Синод єпископів УГКЦ 1995 р. насамперед заснував Бюро для ведення справ беатифікації і канонізації блаженних та святих УГКЦ з осідком у Львові, встановив митрополичий трибунал у цій справі, іменував постулятора і його помічників, яких зобов'язав підготувати список кандидатів на блаженних і святих та розпочати відповідні процедури переслухання свідків «згідно з приписами дотичних церковних законів» [42; 45, с. 25; див. також: 23, с. 44]. Відповідна комісія у справах беатифікації новомучеників УГКЦ була остаточно сформована й приведена до присяги дещо згодом, 13 грудня 1997 р. [23, с. 43–44].

З метою належного відзначення ювілеїв 400-ліття Берестейської унії та 350-ліття Ужгородської унії на високому рівні ухвалено рішення заснувати ювілейний комітет, організувати святкування в Римі 6–7 липня 1996 р. відправою Святої Літургії в базиліці св. апостола Петра, а в Україні – через організацію у Львові світового з'їзду товариства «Українська молодь – Христові» 9–11 липня та фестивалю хорового співу 21–25 вересня 1996 р. [42; 45, с. 26]. Крім того, вирішено «особливими листами» поновити запрошення від Синоду єпископів УГКЦ до Папи Івана Павла II приймати «з апостольсько-пастирськими відвідинами» в Україну в 1996 р. і просити Президента України Леоніда Кучму запросити Папу відвідати Україну та призначити посла України до Ватикану [42; 45, с. 25].

Для формування фінансової підтримки організаційних структур і розвитку діяльності церковних структур Синод єпископів УГКЦ 1995 р. вирішив зобов'язати всі єпархії УГКЦ в Україні й діаспорі з 1996 р. «фінансово підтримувати Верховного Архієпископа, Главу нашої Церкви» через збірку добровільних пожертв т. зв. Андріїв гріш, при цьому Патріарший економ повинен був сформувати «бюджет оподаткування поодиноких єпархій, який передасть Верховному Архієпископу і Синоду Єпископів для схвалення» [42]. У

такий спосіб планувалося сформувати міцну фінансову основу для функціонування організаційних та управлінських структур Патріаршого устрою УГКЦ.

Для організації ефективної діяльності всіх церковних структур Синод єпископів УГКЦ 1995 р. обрав 14 синодальних комісій, сформованих із чинних єпископів, зокрема, літургичну (патріарх Мирослав Іван Любачівський, владика Стефан Сулик, Северин Якимішин), богословську (владика Максим Германюк, Іван Мартиняк, Юліан Гбур), канонічну партикулярного права (Володимир Паска, Роман Даниляк, Юліан Гбур), єкуменічну (Василь Лостен, Максим Германюк, Петро Стасюк), беатифікації і канонізації (Михайло Гринчишин, Василь Лостен), подружжя і сім'ї (Єфрем Кривий, Інокентій Лотоцький, Михайло Сабрига), євангелізації та пасторального планування (Юліан Гбур, Михайло Вівчар, Михайло Колтун), катехизації (Петро Стасюк, Павло Василик, Юліан Вороновський), монашого життя (Василь Медвіт, Михайло Кучмяк), покликання і священничої освіти (Юліан Вороновський, Володимир Паска, Іриней Білик), бюджету і фінансів (Мирослав Іван Любачівський, Стефан Сулик, Михайло Бздель, Василь Лостен, Василь Медвіт), ювілейну привернення церковної єдності (Стефан Сулик, Михайло Гринчишин, Василь Медвіт, Іван Мартиняк, Василь Лостен, Михайло Сабрига), підготовки Собору (Юліан Гбур, Роман Даниляк, Павло Василик, Роберт Москаль, Юліан Вороновський), молоді (Петро Стасюк, Василь Медвіт, Іриней Білик) [42; 45, с. 27–28].

Важливим заходом для розбудови організаційних структур й активізації релігійно-церковного життя мав стати Патріарший Собор УГКЦ, підготовці до проведення якого було приділено значну увагу. Так, на засіданні Синоду єпископів УГКЦ 1994 р. схвалено загальний план проведення першого Собору УГКЦ у Львові в жовтні 1996 р. [41]. Первісно учасниками Синоду 1994 р. визначено таку тему майбутнього Собору: «Моральне і духовне відродження України і єкуменізм». Однак уже перше робоче засідання секретаріату Собору 10 жовтня 1994 р., як згодом відзначив секретар Собору владика Юліан Гбур, «показало, що немає відповідних кваліфікованих кадрів, а погляди на Собор занадто розбіжні». Після проведених опитувань по єпархіях Секретаріат Собору проаналізував надіслані пропозиції, на основі якого було сформовано новий робочий варіант теми Собору: «Місце Греко-Католицької Церкви у Вселенській Церкві» [26, с. XIX; 19]. Згодом Синод єпископів УГКЦ 1995 р. провідною темою Собору УГКЦ окреслив «Місце УГКЦ у Вселенській Церкві», а також визначив шість комісій – богословську, монашого життя, формації священників, мирян, єкуменізму та християнської етики, у межах яких мали опрацювати серію доповідей та проектів резолюцій і документів для розгляду на наступному засіданні Синоду єпископів УГКЦ [42; 45, с. 27]. Очевидно, обговорення окреслених тематичних напрямів на Патріаршому Соборі УГКЦ покликане розкрити й оцінити реальний потенціал у середовищі відродженої Церкви як в Україні, так і в українській діаспорі світу, визначити потенційну роль УГКЦ в єкуменічному діалозі.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Отже, період 1993–1996 рр. став черговим етапом реорганізації, зміцнення та інтенсивного розвитку організаційної структури УГКЦ, а також поступового еволюційного утвердження ідеї Патріархату. Погоджуємось із думкою дослідників, що «розвиток організаційної структури УГКЦ із середини 1990-х рр. дедалі більше інтенсифікується завдяки регулярним засіданням Синоду єпископів, на яких поступово розроблялася стратегія розвитку Церкви, формувалися додаткові органи (комісії), створювалися додаткові територіальні структури (єпархії та екзархати)» [22, с. 328]. Водночас хочемо додати, що саме через розвиток організаційних структур – ієрархічних, управлінських органів й адміністративно-територіальних одиниць, очевидно, паралельно в середовищі ієрархії, священників і мирян формувалася думка про поступове

дозрівання УГКЦ до статусу Патріаршої Церкви, визнання якої, за документами II Ватиканського Собору та Кодексу канонів Східних Церков, у ближчій перспективі мала б підтвердити Апостольська Столиця.

Список використаної літератури

1. Архiepархія [статистичні дані, адміністративно-територіальний устрій, дещо з історії]. Львівська Архiepархія УГКЦ. URL: <https://ugcc.lviv.ua/arhyueparhiya/> (дата звернення: 23.07.2024).
2. Бабинський А. Патріархат УГКЦ і Папа Лев XIV. *Релігійно-інформаційна служба України*: youtube-канал. Дата оновлення: 27.05.2025. URL: <https://www.youtube.com/shorts/HDWMmMC2T9I> (дата звернення: 30.05.2025).
3. Бабинський А. Б. Патріархальний рух в середовищі українських греко-католиків у діаспорі (1964–1989 рр.): дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Спеціальність 041 – Богослов'я. Львів : Український католицький університет, 2020. 307 с. URL: https://s3.eu-central-1.amazonaws.com/ucu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/37/2020/09/Babynskiy_final.pdf.
4. Бистрицька Е. Православно-католицькі відносини в контексті релігійної ситуації України: проблема патріархату УГКЦ. *Релігійна свобода*. 2008. № 12. С. 102–104.
5. Блаженніший Любомир Гузар. *Синод єпископів УГКЦ*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/blazhennishyy-lyubomyr-guzar-430/> (дата звернення: 05.11.2024).
6. Боцюрків Б. Українська Греко-Католицька Церква в катакомбах (1946–1989). *Ковчез: Збірник статей з церковної історії* / Редактори: Я. Грицак, Б. Гудзяк. Упорядники: Л. Гентош, Т. Романюк, О. Турій. Ч. 1. Львів : Інститут історії Церкви, Інститут історичних досліджень Львівського державного університету імені Івана Франка, 1993. С. 123–164.
7. Владика Василь Медвіт. *Синод єпископів УГКЦ*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/vladyka-vasyl-medvit-71/> (дата звернення: 05.11.2024).
8. Владика Іван Мартиняк. *Синод єпископів УГКЦ*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/vladyka-ivan-martyniak-92/> (дата звернення: 05.11.2024).
9. Владика Іриней Білик. *Синод єпископів УГКЦ*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/vladyka-irynay-bilyk-31/> (дата звернення: 05.11.2024).
10. Владика Михаїл Колтун. *Синод єпископів УГКЦ*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/vladyka-myhayl-koltun-51/> (дата звернення: 05.11.2024).
11. Владика Петро Крик. *Синод єпископів УГКЦ*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/vladyka-petro-kryk-36/> (дата звернення: 05.11.2024).
12. Владика Теодор Майкович. *Синод єпископів УГКЦ*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/vladyka-teodor-maykovych-473/> (дата звернення: 05.11.2024).
13. Владика Юліан Вороновський. *Синод єпископів УГКЦ*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/vladyka-yulian-voronovskyy-475/> (дата звернення: 05.11.2024).
14. Владика Юліан Гбур. *Синод єпископів УГКЦ*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/vladyka-yulian-gbur-476/> (дата звернення: 05.11.2024).
15. Волинець О. Ідея патріархату Української Греко-Католицької Церкви: історія та сучасність. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*: збірник наукових праць. Львів, 2008. Вип. 20. С. 48–52. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/25652>.
16. Вроцлавсько-Кошалінська єпархія. З історії єпархії. *Українська Греко-Католицька Церква*. URL: <https://ugcc.ua/eparchies/vroslavsko-koshalinska-eparhiya-22/> (дата звернення: 03.11.2024).

17. Галів М. З радістю вітаємо о. д-ра Івана Хому і о. д-ра Любомира Гузара з офіційним визнанням владиками Помісної УКЦеркви. *Патріархат*. 1996. № 2 (302). URL: <https://www.patriyarkhat.org.ua/statti-zhurnalu/z-radistyu-vitajemo-o-d-ra-ivana-homu-i-o-d-ra-lyubomyra-huzara-z-ofitsijnym-vyznannjam-vladykamy-pomisnoji-uktserkvy/> (дата звернення: 24.10.2024).
18. Галів М. На маргінесі нової номінації для Торонтської єпархії. *Патріархат*. 1993. № 3 (267). URL: <https://www.patriyarkhat.org.ua/statti-zhurnalu/na-marhinesi-novoji-nominatsiji-dlya-torontskoj-i-jeparhiji/> (дата звернення: 23.10.2024).
19. Галів М. Собор УКЦеркви напевно відбудеться. *Патріархат*. 1996. № № (303). URL: <https://www.patriyarkhat.org.ua/statti-zhurnalu/sobor-uktserkvy-napevno-vidbudetsya/> (дата звернення: 24.10.2024).
20. Горяча М. Спогад отця Івана Музички про таємні свячення єпископів у 1977 році та шлях до їх визнання Апостольською столицею. *Ковчег. Науковий журнал з церковної історії* / відп. ред. О. Турій, наук. ред. Р. Скакун. Львів : Видавництво УКУ, 2018. Ч. 8. С. 378–411. URL: <https://ich.ucu.edu.ua/publications/kovcheg-naukovyj-zbirnyk-z-cerkovnoyi-istoriyi-3/>.
21. Гринчишин Т., Димид М. Українська діаспора – католицька і православна. *Наукові записки УКУ. Серія Богослов'я*. 2018. Вип. 1. С. 343–374. URL: <https://nz-theology.ucu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/01/taras-grynychshyn-myhajlo-dymyd.pdf>.
22. Делятинський Р. Розбудова організаційної структури Української Греко-Католицької Церкви на початку ХХІ століття (2000–2019): основні етапи. *Авраамічні релігії в Україні в процесі стабілізації міжконфесійних і міжнаціональних відносин*: матеріали наукової конференції, м. Галич, 29-30 жовтня 2020 р. / редколегія: В. Костишин та ін. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2020. С. 325–345.
23. Димид М. Проголошення блаженними новомучеників УГКЦ. *Метрон*. 2016. Ч. 13. С. 41–51. URL: <https://hdl.handle.net/20.500.14570/2426>.
24. Димид М. Херсонеське таїнство свободи [І – ХХ століття]. Львів: Свічадо, 2007. Т. 1: Еклезіологія. 320 с.
25. До проблем Закарпаття. *Патріархат*. 1993. № 4 (268). URL: <https://www.patriyarkhat.org.ua/statti-zhurnalu/do-problem-zakarpattya/> (дата звернення: 23.10.2024).
26. Документи Патріаршого Собору УГКЦ. Перша сесія (жовтень 1996 р.). Львів: Свічадо, 1998. XXV+326 с.
27. Заява закарпатських греко-католицьких священиків і студентів. *Патріархат*. 1992. № 2 (266). URL: <https://www.patriyarkhat.org.ua/statti-zhurnalu/zayava-zakarpatskyh-hreko-katolytskyh-svyaschenyiv-i-studentiv/> (дата звернення: 23.10.2024).
28. Заява української інтелігенції Закарпаття. *Патріархат*. 1993. № 2 (266). URL: <https://www.patriyarkhat.org.ua/statti-zhurnalu/zayava-ukrajinskoji-intelihentsiji-zakarpattya/> (дата звернення: 23.10.2024).
29. Історія. *Тернопільсько-Зборівська архієпархія УГКЦ*. Дата оновлення: 20.01.2009. URL: <https://tze.org.ua/2009/01/istorija/> (дата звернення: 18.11.2019).
30. Коломийська єпархія. З історії єпархії. *Українська Греко-Католицька Церква*. URL: <https://ugcc.ua/eparchies/kolomyyska-eparhiya-15/> (дата звернення: 03.11.2024).
31. Кравець Д. Дискусія навколо ідеї патріархату УГКЦ в середовищі української діаспори 1970-х рр. (за матеріалами архіву М. Демковича-Добрянського). *Наукові записки УКУ. Історія*. 2019. Вип. 3. С. 181–192. URL: <https://hdl.handle.net/20.500.14570/2643>.
32. Лист організації мирян у Монреалі до деяких владик, членів уряду і мирян у діаспорі й в Україні. *Патріархат*. 1993. № 5 (269). URL: <https://www.patriyarkhat.org.ua/statti-zhurnalu/lyst-orhanizatsiji-myryan-u-montreali-do-deyakyh-vladyk-chleniv-uryadu-i-myryan-u-diyaspori-j-v-ukrajini/> (дата звернення: 23.10.2024).

33. Львівська архієпархія. *Синод єпископів УГКЦ*. URL: <https://synod.ugcc.ua/church-structure/lvivska-arhyeparhiya-18/> (дата звернення: 23.07.2024).
34. Михайлишин М., о. Ситуація Католицької Церкви візантійсько-українського обряду на тлі Перемишльської єпархії. *Патріархат*. 1993. № 7-8 (271-272). URL: <https://www.patriyarkhat.org.ua/statti-zhurnalu/sytuatsiya-katolytskoji-tserkvy-vizantijsko-ukrajinskoho-obryadu-na-tli-peremyslshkoji-eparhiji/> (дата звернення: 23.10.2024).
35. Наукові проекти НДІ історії Церкви. *Івано-Франківська академія Івана Золотоустого*. URL: <http://ifaiz.edu.ua/novyny/1107-naukovi-proiektu-iic.html> (дата звернення: 09.02.2024).
36. Немет Т. М. Нещодавні структурні зміни в Українській Греко-Католицькій Церкві (2011-2016): прогрес, проблеми та питання без відповіді, пов'язані із створенням нових митрополій. *Наукові записки УКУ. Серія: Богослов'я*. 2016. Ч VIII. Вип. 3. С. 211–230. URL: <https://nz-theology.ucu.edu.ua/editions/vypusk-3/rozvytok-struktur-ugkts-v-ostannomu-desyatylytti/>.
37. Нові Єпархії та ординарії призначено для Української Греко-Католицької Церкви. *Патріархат*. 1993. № 9 (273). URL: <https://www.patriyarkhat.org.ua/statti-zhurnalu/novi-eparhiji-ta-ordynariji-pryznacheno-dlya-ukrajinskoji-hreko-katolytskoji/> (дата звернення: 18.08.2024).
38. Онищук І. І. Російська Греко-Католицька Церква: історія, канонічний статус і правове регулювання діяльності. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія Право*. 2019. № 8 (20). С. 38–47. DOI: <https://doi.org/10.33098/2078-6670.2019.8.20.38-47>.
39. Перемишльсько-Варшавська архієпархія. З історії архієпархії. *Українська Греко-Католицька Церква*. URL: <https://ugcc.ua/eparchies/peremysko-varshavska-arhyeparhiya-21/> (дата звернення: 03.11.2024).
40. Постанови Синоду Єпископів УГКЦ 1992 року. *Синод Єпископів УГКЦ*. Дата оновлення: 31.05.1992. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/postanovy-synodu-pyskopiv-ugkts-1992-roku-321/> (дата звернення: 26.08.2024).
41. Постанови Синоду Єпископів УГКЦ 1994 року. *Синод Єпископів УГКЦ*. Дата оновлення: 27.02.1994. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/postanovy-synodu-pyskopiv-ugkts-1994-roku-320/> (дата звернення: 26.08.2024).
42. Постанови Синоду Єпископів УГКЦ 1995 року. *Синод Єпископів УГКЦ*. Дата оновлення: 25.11.1995. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/postanovy-synodu-pyskopiv-ugkts-1995-roku-319/> (дата звернення: 26.08.2024).
43. Преосвященному Антонію Франко, Папському Нунцію [заява о. дра Елемира Ортутая від 12 листопада 1992 р.]. *Патріархат*. 1992. № 2 (266). URL: <https://www.patriyarkhat.org.ua/statti-zhurnalu/preosvyaschennomu-antonio-franko-papskomu-nuntsiyu/> (дата звернення: 23.10.2024).
44. Прес-комюніке Єпископів Єпархії Мукачівської. *Патріархат*. 1992. № 11 (263). URL: <https://www.patriyarkhat.org.ua/statti-zhurnalu/pres-komyunike-jepyskopiv-eparhiji-mukachivskoji/> (дата звернення: 23.10.2024).
45. Рішення і постанови Синодів Єпископів Української Греко-Католицької Церкви 1989–1997 років. Львів: Вид-ня «Благовісника», 1998. 80 с.
46. Ровенчак І. Геокультурні аспекти конфесійно-географічного поділу території України (на прикладі УГКЦ). *Патріархат*. 1996. № 3 (303). URL: <https://www.patriyarkhat.org.ua/statti-zhurnalu/heokulturni-aspekty-konfesijno-heohrafichnoho-podilu-terytoriji-ukrajiny-na-prykladi-uhkts/> (дата звернення: 24.10.2024).
47. Розпорядженням священикам, семінаристам Мукачівської греко-католицької єпархії. *Патріархат*. 1993. № 2 (266). URL: <https://www.patriyarkhat.org.ua/statti-zhurnalu/>

- rozporyadzhennya-svyaschenyam-seminarystam-mukachivskoji-hreko-katolytskoji-eparhiji/ (дата звернення: 23.10.2024).
48. Самбірсько-Дрогобицька єпархія. З історії єпархії. *Українська Греко-Католицька Церква*. URL: <https://ugcc.ua/eparchies/sambirsko-drogobyska-eparhiya-19/> (дата звернення: 03.11.2024).
 49. Спільний лист священників на чолі з єп. Іваном Магітичем. *Патріярхат*. 1993. № 3 (267). URL: <https://www.patriarkhat.org.ua/statti-zhurnalu/spilnyj-lyst-svyaschenykyiv-na-choliz-jep-ivanom-margitychem/> (дата звернення: 23.10.2024).
 50. Тернопільсько-Зборівська архієпархія. З історії архієпархії.. *Українська Греко-Католицька Церква*. URL: <https://ugcc.ua/eparchies/ternopilsko-zborivska-arhyeparhiya-11/> (дата звернення: 03.11.2024).
 51. Шематизм Івано-Франківської єпархії Української Греко-Католицької Церкви станом на 10 листопада 1995 року Божого / Надруковано за дорученням Ординарія Івано-Франківського Кир Софрона Дмитерка ЧСВВ. Редагування І.Пелехатий. Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Івано-Франківської греко-католицької єпархії, 1995. 160 с.
 52. Шематизм Коломийсько-Чернівецької єпархії Української Греко-Католицької Церкви на 2001 рік Божий. Коломия: Християнський вісник, 2001. 96 с.
 53. Бабинський А. Історія УГКЦ за 90 хвилин. Вид. 2-ге, допов. Львів : Свічадо, 2019. 160 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Babynskyi_Anatolii/Istoriia_UHKTs_za_90_khvylyn/.

REVIVAL OF UGCC STRUCTURES AS A MEANS OF ACHIEVING PATRIARCHATE IN 1993–1996

Ruslan Deliatynskyi

*Ivano-Frankivsk Academy of John Chrysostom,
Faculty of Theology and Humanities, Department of Social and Human Sciences,
Research Institute of Church History,
Garbarska St., 22, 76019, Ivano-Frankivsk, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-6020-7666>*

Olha (Andreia) Maslii

*Ivano-Frankivsk Academy of John Chrysostom,
Faculty of Theology and Humanities, Department of Social and Human Sciences,
Research Institute of Church History,
Garbarska St., 22, 76019, Ivano-Frankivsk, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0001-9878-7128>*

Vitalii Derkach

*Ivano-Frankivsk Academy of John Chrysostom,
Faculty of Theology and Humanities, Department of Social and Human Sciences,
Research Institute of Church History,
Garbarska St., 22, 76019, Ivano-Frankivsk, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0001-7706-801X>*

The article analyzes the relationship between the processes of restoration, reorganization and active development of new organizational structures and the evolution of the idea of the Patriarchate of the UGCC during 1993–1996. The authors concluded that the period 1993–1996 was the first stage of the formation of the modern structure of the UGCC in Ukraine and the diaspora, which significantly affected the gradual

establishment of the idea of the Patriarchate of the UGCC among the hierarchy and laity. The development of the organizational structure of the UGCC in the mid-1990s increasingly intensified due to regular meetings of the Synod of Bishops, at which the strategy for the development of the Church was gradually developed, additional bodies (commissions) were formed, additional territorial structures (eparchies and exarchates) were created to extend jurisdiction to the entire territory of Ukraine, as well as as a result of the implementation of the norms of the Code of Canons of the Eastern Churches and the formation of the Particular Law of the UGCC into the practice of church administration.

The article analyzes the formation of new administrative-territorial units of the UGCC in Ukraine - the Lviv Archdiocese, the Ivano-Frankivsk, Kolomyia-Chernivtsi, Sambir-Drohobych, Ternopil and Zboriv dioceses, the Kyiv-Vyshhorod Exarchate, outlines the essence of the ambiguous situation in the Mukachevo diocese, the UGCC structures in the Ukrainian diaspora – the formation of the Przemyśl-Warsaw Archeparchy and the Wrocław-Gdańsk Eparchy. An important element of the development of the structures was the formation in 1995 of 14 synodal commissions and the convening in October 1996 of the first session of the Patriarchal Council of the UGCC.

The authors emphasize that it was precisely through the development of organizational structures among the hierarchy, priests, and laity that the idea of the gradual maturation of the UGCC to the status of the Patriarchal Church was formed, the recognition of which, according to the documents of the Second Vatican Council and the Code of Canons of the Eastern Churches, should be confirmed by the Apostolic See in the near future.

Key words: Ukrainian Greek Catholic Church, organizational structure, Patriarchate, Particular law, Synod of Bishops, Patriarchal Council, eparchy, metropolis, bishop.